

Hogeschool
van Amsterdam

De Stadsdocent

Creating Tomorrow

Inhoud

**Verbindende schakel
tussen opleiding en
werkveld**

**Verbinding vormt de
essentie van goed
docentschap**

**De kracht van gewoon
vaker binnenlopen**

**Sparren, ondersteunen,
faciliteren en motiveren**

Naar de mensen toe

**Het belang van een
ethische grondhouding**

**Terugblik: Open Bak
Festival**

Stadsdocent onder druk

**Werkelijk van betekenis
kunnen zijn voor de stad
en haar bewoners**

**Vragen stellen voor
een betekenisvolle
wisselwerking**

**De uitdaging: tijd,
continuïteit, gedegen
relatieopbouw en
aanwezigheid**

Slotpleidooi

Colofon

Uitgave Hogeschool van Amsterdam, Lectoraat Ergotherapie - Participatie en Omgeving

Eindredactie Soemित्र Poerbodipoero en Marjon Kluiters

Teksten Damiët Kuin

Fotografie Marieke van der Heijden, Jan-Kees Steenman en Comenius Stadsdocenten

Vormgeving Reclamestudio Sjeep

Met dank aan alle geïnterviewden.

© 2026, niets uit deze uitgave mag zonder toestemming van het Lectoraat Ergotherapie - Participatie en Omgeving worden overgenomen.

Wij accepteren geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden.

De Stad als klaslokaal: de Sleutelrol van de Stadsdocent

Waarom zou leren zich beperken tot het klaslokaal, als de stad zelf zo'n rijke leeromgeving is? In Amsterdamse wijken werken studenten, docenten, bewoners en professionals dagelijks samen aan complexe maatschappelijke vraagstukken rondom gezondheid, welzijn en leefbaarheid. In deze dynamische context spelen stadsdocenten een sleutelrol.

De afgelopen twee jaar onderzocht docent-onderzoeker Soemitro Poerbodipoero, met steun van een Comenius Senior Fellowship, hoe docenten beter uitgerust kunnen worden om in gelijkwaardige samenwerking met de partners in de stad wijkgericht onderwijs te verzorgen. Met een interdisciplinair team stadsdocenten uit de opleidingen Ergotherapie, Fysiotherapie, Verpleegkunde en Interprofessionele Paramedische Zorg werd gekeken of het verplaatsen van het onderwijs mét docenten naar de wijk en het intensiever begeleiden van studenten ter plaatse het maatschappelijk

bewustzijn meer kan verbinden aan professionaliteit in verschillende living labs, leer- en werkplekken.

In dit magazine delen we de inzichten, ervaringen en best practices. Het resultaat is een scherper beeld aan de hand van de interviews bij aanvang van het project (2023) én aan het eind (2025) van wat stadsdocenten nodig hebben om hun rol goed te vervullen, een stevige basis voor toekomstbestendig praktijkgericht onderwijs én een inspirerend perspectief op leren buiten de muren van de hogeschool. Zo leiden we samen wendbare en weerbare professionals op, klaar om verschil te maken in de stad van vandaag en morgen.

Het onderzoek maakt duidelijk hoe essentieel de stadsdocent hierin is. De stadsdocent beweegt zich tussen opleiding en wijk, overziet uiteenlopende belangen en creëert betekenisvolle leerervaringen in situaties waar geen standaardoplossingen voorhanden zijn.

Studenten leren hierdoor cultuursensitief handelen, samenwerken met diverse partners en omgaan met complexiteit. Tegelijkertijd werd zichtbaar waar het wringt: juiste begeleiding en coaching vragen tijd, aandacht en relaties opbouwen in de wijk. Curricula en toetsvormen van opleidingen sluiten niet altijd aan bij de praktijk en stadsdocenten hadden behoefte aan meer ondersteuning, kennis en vaardigheden op het gebied van community engagement om dit onderwijs duurzaam en verantwoord vorm te geven.

Het team heeft rollen- en competentieprofiel ontwikkeld met een passend trainingsaanbod als basis voor iedereen die met het stadsdocentschap wil starten. Met een 'stadstuin' als metafoor kan samen met studenten, bewoners, gemeente, maatschappelijke organisaties en bedrijven gewerkt worden aan innovatieve onderwijsprojecten met oog voor duurzame impact in de wijk.

4 Stadsdocent: een **verbindende schakel** tussen opleiding en werkveld

Hoe het project in 2023 begon.

Waarom lesgeven binnen de schoolmuren, als je studenten in de wijk kunt voorbereiden op de maatschappelijke uitdagingen van het moment? Passend praktijkgericht onderwijs door een goed opgeleide en bekwame stadsdocent is van groot belang, weet docent-onderzoeker Soemitro Poerbodipoero van de Hogeschool van Amsterdam (HvA). Maar wat hebben stadsdocenten nodig om hun studenten zo goed mogelijk op te leiden en te begeleiden? Onlangs ontving Poerbodipoero een Comeniusbeurs van € 100.000 om, met een team, de stadsdocenten – vanuit het project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk - nog beter te ondersteunen en te positioneren.

‘Praktijkonderwijs in de wijk zorgt voor een verdiepende en betekenisvolle leerervaring voor studenten’, vertelt Soemitro Poerbodipoero. ‘De beroepen waarvoor wij studenten opleiden, vragen

om praktijkkennis over cliënten en hun eigen context, over burgers. Dat ga je studenten niet leren binnen de muren van een klaslokaal. Goede stadsdocenten zijn dus onmisbaar.’

Iedere docent een stadsdocent

Poerbodipoero is docent-onderzoeker bij de opleiding Ergotherapie en ontwikkelt nieuw onderwijs binnen de faculteit Gezondheid. Daarnaast doet hij onderzoek voor het lectoraat Ergotherapie – Participatie en Omgeving als kandidaat Professional Doctorate gezondheid en welzijn. ‘Een goede stadsdocent werkt samen met studenten in de wijk aan complexe uitdagingen op gebied van gezondheid, welzijn en maatschappij’, vervolgt hij. ‘Het is een betrokken coach die het versterken van het onderwijs in én de verbinding mét de wijk vormgeeft. Onderwijs verplaatst zich de laatste jaren meer en meer naar ‘buiten’.

Net als de zorg en maatschappelijke problemen: deze spelen zich niet meer enkel af in de kliniek. Er zijn heel veel docenten die wel eens in de stad werken met studenten. Eigenlijk is iedere docent daardoor een stadsdocent. Helaas heeft de huidige generatie docenten in hun opleiding beperkt geleerd hoe je studenten zo goed mogelijk begeleidt bij het leren op locatie. Daarvoor hebben zij meer kennis nodig. Over de gemeenschap én de mechanismen die er spelen. Maar ook de vaardigheden om sensitief, intercultureel en samen met burgers en partners te kunnen werken in de wijk.’

Begeleiding en toetsing

De huidige Comeniusbeurs biedt ruimte om de positie van de stadsdocent te onderzoeken en te verstevigen. Poerbodipoero: ‘Er is eerder een Comeniusproject geweest, gericht op interprofessioneel samenwerken rondom vitaliteit in de wijk. Docenten zagen hierin dat leren op locatie zorgt voor een proactieve en cultureel sensitieve houding bij studenten. Opdrachtgevers en burgers waarderen de energie en creativiteit waarmee studenten werken aan wijkgerichte oplossingen. We liepen echter ook tegen uitdagingen aan: de

coördinatoren van onze living labs (praktijklocaties in de wijk) hebben te weinig tijd om alle studenten goed te begeleiden. Docenten merkten dat de kaders van de verschillende opleidingen vaak niet passen bij de leerervaring in de praktijk.

Wat studenten in de praktijk leren, is vaak nauwelijks te vatten in een verslag van 2 pagina's. Studenten ontwikkelen bijvoorbeeld hun culturele sensitiviteit of hun vaardigheden tot samenwerken met verschillende beroepsprofessionals. Hoe toets je dit? Daarnaast is het onderwijs vaak te kort voor een verantwoorde relatieopbouw en om goed te kunnen leren in de praktijk. Bij praktijkonderzoek moet je eigenlijk meer tijd hebben om je weg te vinden in een wijk en goed kennismaken met bewoners. Wanneer je net op gang bent, moet het eerste verslag soms al ingeleverd worden.'

Kennis en vaardigheden

Met de huidige Comeniusbeurs wordt de komende 2 jaar gewerkt aan het verbeteren van de begeleiding van studenten tijdens het praktijkonderwijs. Door de stadsdocent beter uit te rusten met de juiste kennis en vaardigheden. Poerbodipoero: 'We hebben hiertoe een team gevormd met 4 docenten, afkomstig van de opleidingen Ergotherapie, Fysiotherapie, Verpleegkunde en Interprofessionele Paramedische Zorg. Dit studiejaar analyseren we waar zij staan qua kennis en ervaring. Hiertoe bezoeken ze elkaars praktijklocaties en delen ervaringen en verhalen over hun werk als stadsdocent. Hieruit destilleren we hun leerbehoeften. Wat hebben ze nodig in hun docentschap? We zullen andere docenten en/of experts van buiten inzetten om hen hierin te scholen. Gaandeweg ontwikkelen we een competentieprofiel van en een trainingsaanbod voor de huidige en toekomstige stadsdocent. Uiteraard onderzoeken we ook welke aanpassingen nodig zijn binnen het onderwijs.'

Inspirerend rolmodel

Het tweede jaar van de Comeniusbeurs richt zich op het doorontwikkelen van de basis. Poerbodipoero: 'Welke leergemeenschap vormt zich vanuit de living labs? Welke ondersteuning is verder nodig? En hoe kunnen we onze kennis en ervaring overbrengen op andere docenten?

Onze stadsdocenten worden de verbindende schakel tussen de living labs en de verschillende opleidingen.

Dat vergroot onze capaciteit voor praktijkgerichte leerplekken. Idealiter zetten zij praktijkvragen vanuit de living labs om naar passende opdrachten voor studenten. Als je werkelijk een verschil wilt maken, moet je er namelijk voor zorgen dat je een wijk niet overspoelt met veel studenten en onduidelijke opbrengsten, om daarna weer te verdwijnen. Je moet werken aan continuïteit en duurzame relaties.'

Waar Poerbodipoero uiteindelijk op hoopt? 'Op een betekenisvolle bijdrage van onderwijs en onderzoek aan de uitdagingen in de wijk. Op stadsdocenten die "coachen on the job" en op een open toegankelijk competentieprofiel en kennisplatform. Zodat we onze stadsdocenten optimaal kunnen begeleiden, zij een inspirerend rolmodel zijn voor onze studenten en samen met hen impact hebben op een wijk en haar bewoners.'

6 Verbinding vormt de essentie van goed docentschap

Ciska van Ravenswaaij neemt studenten mee naar plekken waar theorie ineens tastbaar wordt: het buurthuis, het plein, de woonkamer van een bewoner. Daar ziet ze hoe studenten veranderen — hoe ze hun plek vinden in de wirwar van vragen, gewoontes en kleine successen van de wijk. Zij vertelt over haar stadsdocentschap binnen de opleiding Oefentherapie: leerroute Interprofessionele Paramedische Zorg (IPZ). 'Onze opleiding bevindt zich in stadsdeel Zuidoost', start Ciska van Ravenswaaij. 'We bevinden ons dus in de stad. Of dit je een stadsdocent maakt? Nee, een stadsdocent doceert en begeleidt studenten buiten de muren van hun schoolgebouw. De docent levert een waardevolle bijdrage aan de wijk en neemt studenten hierin mee. Zodat zij begrijpen wat

zij in de wijk kunnen betekenen én competenties opdoen die hen een betere professional maken.'

Nieuwe leerroute

Ciska van Ravenswaaij is docent-onderzoeker bij de opleiding Oefentherapie. Daarnaast is ze voorzitter van de Toetskamer en lid van de Toetscommissie. Sinds afgelopen jaar is ze betrokken bij het Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk van Soemitro Poerbodipoero. Van Ravenswaaij: 'De kleinschalige opleiding Oefentherapie heeft de afgelopen jaren grote veranderingen ondergaan. Om oefentherapeut te worden, starten HvA-studenten tegenwoordig met de leerroute IPZ. De laatste 2 jaar kunnen zij zich specialiseren tot

oefentherapeut, ergotherapeut of fysiotherapeut.

Aanleiding voor de nieuwe leerroute vormde de huidige vergrijzing en de steeds complexere zorgvragen, die een multidisciplinaire aanpak vanuit verschillende professionele perspectieven nodig hebben. Om de zorgkosten te kunnen dekken, moeten mensen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Je zult dus meer aan preventie moeten doen. En waar kan dit nu beter dan in de wijk? Dat maakt goed stadsdocentschap binnen onze opleiding enorm belangrijk.'

Praktijkgericht onderwijs

'Onze studenten volgen vanaf dag één projectonderwijs bij een zorg- en welzijnsorganisatie

met een praktijkvraag', vervolgt Van Ravenswaaij. 'Wij noemen onszelf leercoach in plaats van docent. Ik begeleid studenten in het uiteenzetten en verhelderen van hun leerervaring. Dan moet je het echter doen met de ervaring waarmee studenten terugkomen naar de opleiding. Wat maak je mee? En hoe verhoudt zich dat tot de ontwikkeling van je kennis en vaardigheden?'

Afgelopen jaar keek Van Ravenswaaij met een andere blik mee in de praktijk. 'Ik ben daar niet om studenten te beoordelen, maar om de complexiteit van de praktijk te ervaren. Zodat ik beter kan meedenken in het vraagstuk. Samen met de organisatie, wijkbewoners en studenten. Wat is onze meerwaarde in de wijk? Welke hulpvragen liggen er? En wat hebben wijkbewoners nodig? Ik leerde dat het voor mij heel belangrijk is om eerst mijn eigen positie in een wijk te bepalen. Wat leeft hier? Hoe sluit ik aan? En welke 'taal' spreken de bewoners, maar ook de stakeholders onderling? Daarna kan ik mijn studenten een gedegen leerervaring bieden. Als docent ben je gewend om te werken vanuit je expertrol. In de wijk werk en denk je praktijkgericht en veel meer gelijkwaardig, vanuit oplossingen. Dat vraagt om een goede verbinding, een stevig netwerk én nieuwe praktijkgerichte manieren van onderzoek. Daarin ben ik lerend.'

Voldoende flexibiliteit

Studenten Oefentherapie: leerroute IPZ kunnen momenteel aansluiten bij projecten in de living labs van het Centre of Expertise Urban Vitality (CoE UV), zoals

ACTA (Training for Excellence), Amstelhuis, Buurtcampus en StiPP. Van Ravenswaaij: 'Als stadsdocent ga ik op de verschillende locaties met studenten in gesprek over hun ervaringen. Daarnaast probeer ik ervoor te zorgen dat ons onderwijs op de HvA en het leren op locatie goed op elkaar aansluiten.'

Afgelopen jaar ontwierpen onze studenten bijvoorbeeld een beweegbingo – om senioren te activeren - bij Buurtcampus Oost. GGD Amsterdam organiseert in buurthuis Holendrecht een cursus Valpreventie. Onze studenten werden gevraagd om binnen de werving voor deze cursus hun beweegbingo aan te bieden. Deze vraag paste, qua omvang en tijdstip, eigenlijk niet binnen de opzet van ons curriculum. Door een hoop regelwerk lukte het uiteindelijk om aan te haken. Dit leverde een mooie leerervaring op, waarbij duidelijk werd dat inspringen op spontane verzoeken ingewikkeld is binnen de structuur van ons onderwijs. Dit komt mede doordat we studenten een gedegen leerervaring willen bieden, inclusief goede voorbereiding en reflectie achteraf. Door gestaag te bouwen aan relaties met samenwerkingspartners hopen we steeds beter op elkaars behoeften te kunnen inspelen.'

Verbinding vanuit aandacht

Vanaf komend studiejaar gaan alle leercoaches van onze opleiding 3 keer per semester op praktijkbezoek bij de leerlocaties van studenten. 'Zo kunnen we onze coaching en intervisie beter afstemmen op wat er speelt in de praktijk. En meewerken aan oplossingen voor praktijkvraagstukken. Daarnaast

blijven we met elkaar in gesprek over de rol van de moderne professional, waartoe we onze studenten opleiden. Al deze veranderingen doen iets met mijn professionele identiteit. Ik voel me steeds minder oefentherapeut, maar meer en meer leercoach en stadsdocent. Wat ik nog wil ontwikkelen? Mijn netwerkvaardigheden. Daarnaast wil ik niet te veel vooruitdenken in benodigde aanpassingen van ons curriculum. Juist door in het moment te blijven en je voelsprietten helemaal uit te zetten, ontdek je wat bewoners in een wijk nodig hebben. Rust en oprechte aandacht, zorgen namelijk voor verbinding. Met wijkbewoners, met studenten en met samenwerkingspartners. En dat vormt de essentie van goed stadsdocentschap.'

8 De kracht van gewoon vaker binnenlopen

Voor Jodie Witteveen begon het allemaal met één simpel moment: een student die vastliep in de buurtkeuken. Door er zelf vaker te zijn, ziet ze hoe zulke momenten de beste leersituaties blijken. In directe gesprekken, onverwachte situaties en kleine doorbraken ontdekt ze wat stadsdocentschap echt betekent. Jodie Witteveen vertelt over haar stadsdocentschap binnen de opleiding Ergotherapie.

Gemiste leermomenten

Jodie Witteveen is docent-onderzoeker bij de opleiding Ergotherapie. 'Binnen onze opleiding werken en leren studenten in hun tweede jaar een semester in de praktijk. Bij wijkcentra of buurtinitiatieven, met groepen omwonenden. Studenten leren hierdoor bijvoorbeeld hoe ze zich positioneren binnen een groep en hoe ze contact leggen met contactpersonen en andere studenten. Daarnaast ontwikkelen ze vaak een activiteit afgestemd op de wensen in de wijk/groep. Vanuit het leerdoel om de participatie van wijkbewoners te ondersteunen en/of te vergroten.

Voorheen kwam ik één keer per semester op locatie voor een gesprek. Studenten waren op die geplande momenten vaak niet bezig met de door hen ontwikkelde activiteit. Dat maakte het lastig om duidelijk te reflecteren op de ontwikkeling van hun vaardigheden en competenties. Tijdens intervisiemomenten op de hogeschool werden de praktijkervaringen uiteraard besproken, maar waren de directe leermomenten en de urgentie om vragen te stellen vaak naar de achtergrond verdwenen.'

Grip op vaardigheden

Sinds afgelopen jaar is Witteveen betrokken bij het Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk van Soemtro Poerbodipoero. 'Hierdoor ben ik vaker bij praktijkpartners aanwezig om studenten te observeren en te begeleiden. Dat heeft een enorme toegevoegde waarde voor mij als stadsdocent. Ik leer bewoners, de wijk en haar dynamiek kennen. Door mijn begeleiding op locatie leggen studenten

makkelijker de koppeling tussen praktijk en theorie. Ze krijgen daardoor meer grip op de ontwikkeling van hun vaardigheden en competenties. Ik zie sneller waarin ze mijn ondersteuning kunnen gebruiken.

Bij samenwerkingspartner en wijkcentrum Stichting Kraktie merkte ik onlangs bijvoorbeeld dat studenten het lastig vonden om in de buurtkeuken contact te leggen met buurtbewoners. In een daaropvolgende les bespraken we wat ze hiervoor nodig hadden. Ik besprak de theorie achter kennismaken en verbinden én deelde uit mijn eigen ervaring. Studenten worstelen aanvankelijk vaak met hun professionele identiteit. Ook ik was nog niet zo lang geleden op zoek naar mijn identiteit als stadsdocent. Inmiddels ken ik de wijk en de verschillende sleutelpersonen goed. Daardoor kan ik kritischer doorvragen.'

Win-winsituatie

Door trainingen, wijk- en werkbezoeken ontdekte Witteveen afgelopen jaar dat er een enorm verschil bestaat in de manier waarop stadsdocenten hun rol invullen. 'Van zo nu en dan op locatie zijn tot lesgeven ín de wijk. Afgelopen jaar stak ik veel tijd en energie in het leren kennen van de wijk en haar bewoners. Komend jaar wil ik me meer richten op het nog beter inrichten van de reflectie met studenten. Ook de wisselwerking tussen de praktijk en de hogeschool heeft mijn aandacht. Binnen de ergotherapie werken we vanuit een gelijkwaardige relatie met wijkbewoners aan oplossingen voor hun vraagstukken.

De hogeschool is ook onderdeel van de wijk. Maar hoe zorgen we ervoor dat bewoners zich bij ons betrokken voelen? Afgelopen studiejaar nodigde een groep studenten een deelnemende senior van Stichting Kraktie uit bij een presentatie. Samen zongen ze een aantal liederen om aan de groep te laten zien wat ze bij de organisatie doen. Een sterk staaltje out of the box denken dat leidde tot een mooie wederkerigheid. De senioren van Stichting Kraktie vinden het contact met onze studenten overigens heel prettig en inspirerend. Zo breidden ze laatst bijvoorbeeld hun computervaardigheden uit, doordat studenten een online pubquiz met ze organiseerden. Als je bedenkt dat veel praktische en/of zorggerelateerde zaken tegenwoordig online geregeld worden, is dat een duidelijke win-winsituatie.'

Verkenning en verbinding

Momenteel onderzoekt Witteveen in welke vorm het stadsdocentschap het beste past binnen de opleiding Ergotherapie. 'Wat is onze visie? Willen we de praktijklocaties vaker bezoeken of gaan we lesgeven in de wijk? En hoe krijgen we onze partners meer bij ons op locatie en maken we onze samenwerking wederkerig? Ik hoop dit samen met mijn collega's te verkennen. Daarnaast wil ik mij richten op de verdieping van studentenbegeleiding. Wat hebben zij van mij nodig om zoveel mogelijk uit hun praktijkervaring te halen? En hoe kan ik hen en hun inspirerende ideeën met elkaar verbinden en de continuïteit bewaken richting bewoners? Zo hoop ik uiteindelijk gezamenlijk een verschil te maken voor een wijk en haar inwoners.'

Les op lokatie: sparren, ondersteunen, faciliteren en motiveren

Simone Andriessen ziet hoe een middag in de bibliotheek, een gesprek met een bewoner of een mislukte focusgroep meer losmaakt dan honderd sheets. In de wijk leren studenten anders kijken — naar mensen, vragen en oplossingen die je niet vindt in een behandelkamer. Simone Andriessen vertelt over haar stadsdocentschap binnen de opleiding Fysiotherapie.

‘Onze studenten Fysiotherapie lopen veel stages. Daarin leren ze van alles op gebied van gezondheid, leefstijl en medische oorzaken’, vertelt Simone Andriessen. ‘Helaas worden andere factoren van gezondheid, zoals armoede of eenzaamheid, vaak onderbelicht. Ik heb lang gezocht naar manieren om studenten dit sociaal-maatschappelijk inzicht bij te

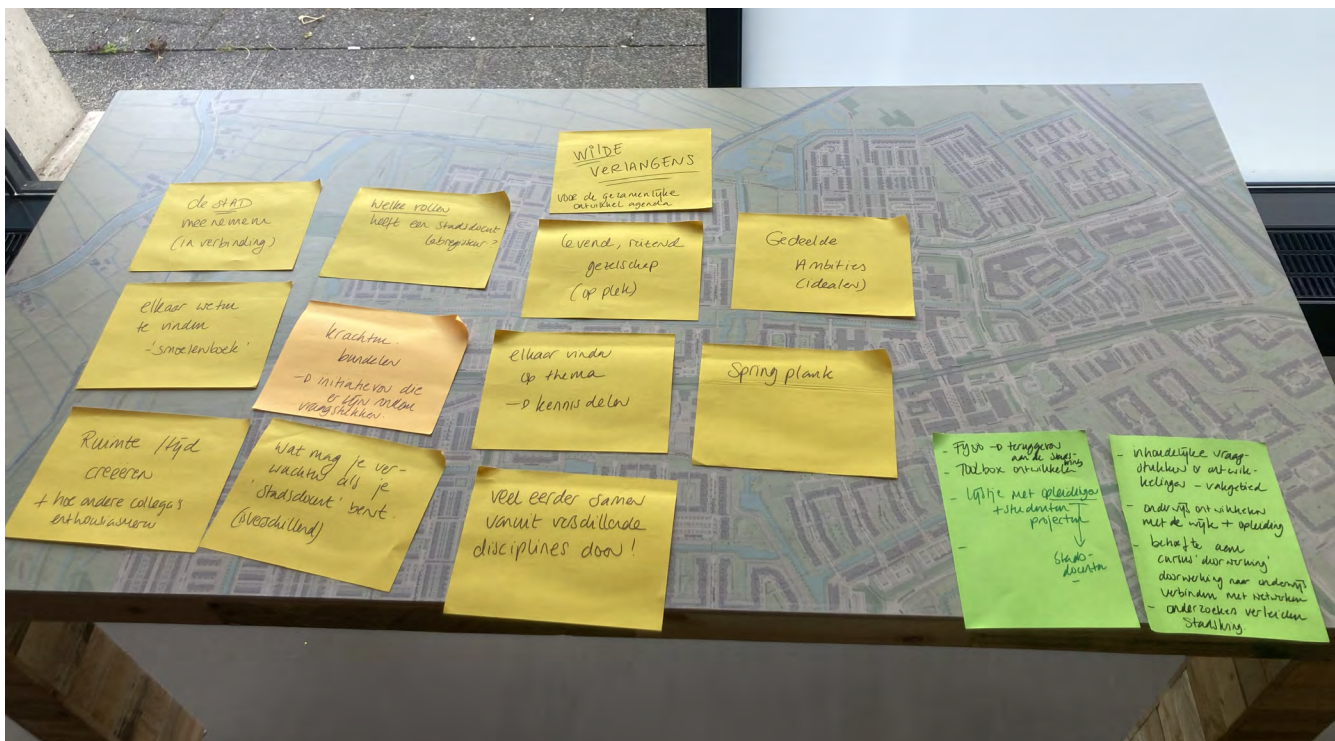
brenge. Studenten weten vaak niet dat ze kunnen samenwerken met sociaal werkers of dat mensen in armoede aan stoelgym kunnen deelnemen in een buurthuis. Ons stadsdocentschap biedt hierin uitkomst.’

Flexibiliteit en vindingrijkheid

Simone Andriessen is bewegingswetenschapper, inspanningsfysioloog en fysiotherapeut. Ze geeft les aan tweedejaarsstudenten Fysiotherapie en aan studenten in de minor Global Health. Sinds afgelopen jaar is ze betrokken bij het Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk van Soemiro Poerbodipoero. ‘We wilden binnen onze opleiding al langere tijd aan de slag met stadsdocenten. Het project bracht

deze ontwikkeling in een stroomversnelling.’ Sinds dit schooljaar geven 8 docenten Fysiotherapie in tweetallen les in Buurtcampus Oost, Buurtcampus Nieuw-West, Buurtcampus Zuidoost en bij Spinoza20first in het Bajeskwartier.

‘Samen met Jeffrey Goethem geef ik les in de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) in Oost. Hierbij worden we ondersteund door Melanie Verhoef, coördinator van de Buurtcampus Oost. Studenten komen een middag in de week naar de OBA. Daarnaast werken ze bij opdrachtgevers aan praktijkvraagstukken. Zo leren ze welke uitdagingen er spelen in een wijk. Ik ben er om met ze te sparren, hen te ondersteunen, te faciliteren en motiveren. Ook ga ik geregeld mee naar een locatie of opdrachtgever.

Als stadsdocent moet je beschikken over een grote dosis flexibiliteit en vindingrijkheid. Onlangs deden we bijvoorbeeld onderzoek naar hoe we fysiotherapeuten meer kunnen laten verwijzen naar initiatieven van het leefstijlnetwerk van de gemeente Amsterdam. Helaas waren de fysiotherapeuten te druk om focusgroepen of interviews met onze studenten uit te voeren. Als stadsdocent heb ik toen aangeraden om via hun stagiaires toch informatie te verkrijgen.'

Nieuwe onderzoeksmethoden

Andriessen en haar collega's ondersteunen studenten ook bij het verkennen van nieuwe onderzoeksmethoden. 'Onze studenten weten veel van kwantitatief onderzoek. Tijdens een stage-onderzoeken zij bijvoorbeeld hoe vaak bepaalde knieblessures voorkomen en welke behandelingen aanslaan. In de wijk doen we participatief actieonderzoek met stakeholders en buurtbewoners. Vaak wisselen we ideeën uit in groeps gesprekken. Dat levert heel andere data op. Hoe geef je deze goed weer? En welke gesprekstechnieken zet je in?

Studenten uit de minor Global Health zijn op dit moment actief in een asielzoekerscentrum. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) vroeg zich af met welke activiteiten ze de mensen kan ondersteunen. Op deze vraag, kregen onze studenten antwoorden als: 'We willen gezinshereniging of werk.' Dat zijn geen thema's waar wij direct iets in kunnen betekenen. Toen we hen nogmaals benaderden vanuit een andere methode, en hen vroegen om hun vroegere hobby's te tekenen, kregen we heel andere antwoorden. Zo ontdekten we bijvoorbeeld dat veel

asielzoekers deel willen nemen aan vitaliteitsprogramma's zoals een hardloopclub. Of Nederlands willen leren, maar niet op de hoogte zijn van de gratis taallessen in de OBA.'

Samen sporten

'Onze studenten Fysiotherapie werken momenteel aan vraagstukken in 2 Lang Leven Thuisflats', vervolgt Andriessen. Dit zijn seniorenflats waar woningbouwcorporaties en zorg- en welzijnspartijen, samen met de gemeente en bewoners, een omgeving creëren waar ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. In één van de flats proberen we momenteel – in samenwerking met de GGD en het naastgelegen verpleeghuis – sport- en beweegactiviteiten op te zetten in het kader van valpreventie en sociale ontmoetingen. Het idee is om de connectie en daardoor de vitaliteit in de wijk te vergroten. De fittere senioren kunnen hierbij een hulpbehoevende oudere uit het verpleeghuis ophalen om samen te bewegen onder begeleiding van een beweegcoach of fysiotherapeut, die ervoor zorgt dat iedereen kan bewegen op een passend niveau.

Doordat onze studenten leuke activiteiten bedenken voor be-

woners komen ze overigens makkelijk binnen en vormden ze onlangs zelfs een brug voor onderzoekers. Gaandeweg komen we van alles tegen. Laatst ontdekten studenten bijvoorbeeld dat er in een verpleeghuis veel gediscrimineerd wordt. Dat heeft natuurlijk invloed op de deelname van bewoners aan activiteiten. Daarom gaan we binnenkort met de opdrachtgever onderzoeken wat we hiermee kunnen.'

Meer leren

Wat voegen dergelijke praktijkopdrachten nu toe? Andriessen: 'Onze studenten komen straks als fysiotherapeut bij mensen thuis. Wanneer zij de sociale netwerken in de wijk kennen, kunnen zij een patiënt verwijzen naar een passende plek.' Wat ze zelf nog graag wil ontwikkelen als stadsdocent? 'Ik beschik over de nodige levenservaring en wijkkennis. Maar ik zou nog veel meer willen leren over creatieve, praktijkgerichte onderzoeksmethoden. Ook wil ik mijn studenten gericht onderwijzen over diversiteit, inclusie en ethiek. Wanneer je als fysiotherapeut je weg goed vindt in je wijk, kun je je patiënten zo goed mogelijk begeleiden.'

12 Leren waar het leven zich afspeelt: naar de mensen toe

Maaïke Flinkenflögel weet: als je studenten meeneemt de wijk in, zie je hun blik verschuiven. Tussen bewoners, verhalen en lokale initiatieven ontdekken ze waarom gezondheid zoveel breder is dan medische zorg. Daar, midden in de buurt, plant zij het zaadje voor een andere manier van kijken. Maaïke Flinkenflögel vertelt over haar stadsdocentschap binnen de opleiding Verpleegkunde.

‘We hebben te maken met een dubbele vergrijzing’, start Maaïke Flinkenflögel. ‘Er zijn meer ouderen én mensen worden steeds ouder. De zorg en de ziekenhuizen zijn overbelast. Mensen blijven langer thuis wonen, verlaten het ziekenhuis sneller na een opname en komen weer terug in de omgeving waar ze ziek werden. Artsen en verpleegkundigen zijn vooral gericht op het genezen van ziekten en hebben vaak weinig kennis over de sociale omgeving van patiënten. Het zou mooi zijn als zij een breder beeld krijgen van mensen, hun gemeenschap én de daaraan verbonden factoren die van invloed zijn op ziekte en gezondheid.’

Van Rwanda naar Amsterdam

Flinkenflögel is docent-onderzoeker aan de opleiding Verpleegkunde. Daarnaast coördineert ze het interprofessioneel onderwijs vanuit de Gezondheids-campus. Ook geeft ze les in de minor Global Health. Opgeleid als arts werkte ze onder meer in Rwanda aan een opleiding voor zorgprofessionals: Community Medicine. ‘Met geneeskundestudenten, die werkten tussen de ziekenhuismuren in de grote steden, bezochten we bewoners op het platteland. We ondervonden dat zorgverleners mensen beter kunnen ondersteunen door kennis over hun sociale omgeving. Zo werken veel mensen uit de dorpen in mijnen, waardoor ze longklachten ontwikkelen. Als je dat weet, kun je gericht helpen. Daarnaast hielp het dat we de studenten in contact brachten met community health workers, die mensen ondersteunen in hun thuisomgeving.’

Vanuit de opleiding Verpleegkunde aan de HvA zou ik studenten ook graag in contact willen brengen met de wijk, haar bewoners en lokale initiatieven. Studenten zijn nu sporadisch betrokken bij een project in de wijk, zoals een bingomiddag. Wat we vervolgens terug horen, is: ‘Wat hebben we nu eigenlijk toegevoegd?’ Het is aan ons als stadsdocenten om de betekenis hiervan te duiden. Eenzaamheid is op dit moment een groot probleem onder ouderen en kan leiden tot depressie en/of fysieke klachten. Wanneer je eenzaamheid voorkomt, werk je preventief aan gezondheid.’

Breder leren kijken

Flinkenflögel hielp Soemitro Poerbodipoero bij de opzet van de aanvraag voor zijn Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk. ‘Ik ben een groot voorstander van stadsdocentschap. Al is het bij sommige opleidingen zoeken hoe je dit vormgeeft. Verpleegkundestudenten worden op dit moment enorm klinisch opgeleid. Ziektegericht dus. Ik zou graag zien dat deze groep studenten breder leert kijken naar de mens en zijn/haar omgeving. Buiten de muren van de opleiding, in de wijk. Maar dit is nog niet zo gemakkelijk als het wellicht klinkt. We zijn met een heel grote groep, dus je moet oppassen dat je een wijk niet ‘overspoelt’. Daarbij onderzoek ik welke vorm van onderwijs het meest passend is.’

In de minor Global Health ontwikkelen studenten een eigen project. Zij lopen mee bij een wijkinitiatief,

onderzoeken welke vragen er leven en wat zij hierin kunnen betekenen om de gezondheid van buurtbewoners te verbeteren. Zo ondersteunde een groep studenten onlangs bijvoorbeeld bij het bereiken van buurtbewoners bij Stichting Kraktie, een welzijnsorganisatie in Amsterdam Zuidoost.

Ik zou graag willen dat alle Verpleegkundestudenten een langere periode in de wijk meelopen, maar binnen het huidige curriculum is dat een uitdaging. Wellicht kunnen we starten met meerdere korte verkenningen, bijvoorbeeld door gastlessen of onderwijs op locatie. Zodat studenten zien wat er speelt, hoe ze dit kunnen bespreken en naar welke partijen ze kunnen verwijzen wanneer ze hun beroep gaan beoefenen. Het is namelijk zo belangrijk dat wij, als zorgverleners, mensen niet alleen naar ons laten komen (in de kliniek of op de afdeling) maar dat wij ook naar hen toegaan. Zo krijg je namelijk een duidelijker beeld van mensen, hun gezondheid en hun zorgbehoeftes.'

Zaadje planten

'Als stadsdocent is het van groot belang dat je de wijk en haar bewoners goed kent én connecties

legt om onderwijs op locatie goed te kunnen organiseren', vervolgt Flinkenflögel. Onlangs nam ze haar studenten bijvoorbeeld mee naar het Kenniscentrum Ongelijkheid, een gezamenlijk initiatief van de gemeente Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam (UvA), de Vrije Universiteit (VU) Amsterdam, de HvA en Hogeschool Inholland. Het centrum richt zich op kennisdeling en gelijke kansen voor alle Amsterdammers. 'De inzichten die hier werden opgedaan, hadden te maken met Positieve Gezondheid: een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven centraal zet.

Ik zou het mooi vinden als we ons als zorgverleners steeds meer richten op gezondheid in plaats van op ziekte. Preventief werken dus. De eerste stappen daarvoor zijn afgelopen jaar gezet binnen de herziening van het curriculum van de opleiding Verpleegkunde. Daarin is nu meer aandacht voor preventie. Als gezondheidsprofessionals denken wij vaak heel goed te weten wat mensen nodig hebben. Maar mensen weten dat zelf écht het beste. Het idee dat gezondheid breder is dan alleen het klinische deel, dát zaadje wil ik als stadsdocent planten.'

14 Het belang van een **ethische grondhouding**

Sascha Haans is opgeleid tot fysiotherapeut, bewegingswetenschapper en sportpsycholoog. Ze begeleidde Nederlandse en Britse Paralympiërs, onder meer tijdens de Paralympische Spelen van Rio de Janeiro en Tokyo. Daarna maakte ze de overstap naar het onderwijs. Momenteel werkt ze bij de Hogeschool van Amsterdam binnen de Gezondheids-campus en de opleiding Fysiotherapie als docent en portefeuillehouder Diversiteit, Gelijkaardigheid en Inclusie.

Van coach tot verbinder, coördinator en burger. Een stadsdocent heeft diverse rollen bij het vormgeven van onderwijs op locatie. Sinds dit studiejaar leren alle tweedejaars studenten Fysiotherapie tien weken lang in verschillende Living Labs in vier Amsterdamse stadswijken. Hoe kunnen stadsdocenten hen zo goed mogelijk ondersteunen? Welke kennis en ervaring hebben zij hiervoor nodig? En hoe kan de Hogeschool van Amsterdam (HvA) stadsdocenten ondersteunen zich hierin te ontwikkelen?

‘Als stadsdocent voel ik mij vaak projectmanager’, vertelt Sascha Haans. ‘Je coacht je studenten, bouwt aan een gedegen netwerk in de wijk en zoekt ondertussen naar passende opdrachtgevers. Daarnaast verzorg je uiteraard het onderwijs. Of iedere docent een stadsdocent kan zijn? Ja, mits je je bewust bent van je eigen positie en je op een integere manier te werk gaat in een wijk.’

Verplaatsen in de ander

‘Als hogeschool leiden wij de professionals van de toekomst op’, vult Soemitro Poerbodipoero aan. ‘Kan dit wel vanuit een schoolgebouw? Ik denk het niet. Om studenten werkelijk voor te bereiden op de praktijk, moet je met hen de wijk in. Kennismaken met partners, kijken op stageplekken. Met het stadsdocentschap verschuiven we ons onderwijs richting de stad. Dat vraagt een open en ethische grondhouding. Kun je jezelf verplaatsen in de ander? Of dit nu

een burger is, een praktijkpartner of een student. En ben je bereid tot een samenwerking die resultaat oplevert voor alle partijen?’ Haans: ‘Onlangs kwamen wij met een groepje studenten in een sportruimte boven de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) in Nieuw-West. Een groep dames uit de wijk danst daar twee keer per week. Je kunt er binnenlopen en je ideeën op tafel leggen. Of je doet een stapje terug, neemt deel aan een activiteit en observeert wat er gebeurt. Dit laatste deden wij. We ontdekten dat veel dames rondlopen met pijnklachten en dat hun beheersing van de Nederlandse taal niet optimaal is. Van daaruit ontwikkelden onze studenten een vragenlijst met afbeeldingen over fysieke pijn, die het gesprek tussen professional en cliënt ondersteunt.’

Verschillen en overeenkomsten

Sinds het huidige studiejaar doen alle tweedejaars studenten Fysiotherapie tien weken lang ervaring op in Living Labs. Haans: ‘Uiteraard vergt dit een ander soort voorbereiding en begeleiding. Hierin zijn we zoekend. Daarom lopen we gedurende de start van een project veel mee en reflecteren met studenten op bepaalde situaties. Wat kun je beter wel of niet zeggen? Hoe stel je je professioneel op? En mag een opdracht mislukken? We zijn in de Living Labs niet gericht op prestatie, maar op ontwikkeling en groei. Hoe je dit toetst, is nog wel eens ingewikkeld.’

Haans is zich als stadsdocent ook bewust van haar rol als coördinator inclusie en diversiteit. 'In de wijk werk je dagelijks met mensen die verschillen op diverse vlakken. We praten veel met onze studenten over dit zogenaamde 'vreemdheidsgevoel'. Verschillen zorgen namelijk vaak voor labels. Het is dus heel belangrijk om overeenkomsten te vinden. Die brengen verbinding.'

Discomfort delen

'Niet alleen studenten komen voor het eerst op een nieuwe plek', vult Poerbodipoero aan. 'De stadsdocent en de wijkbewoner hebben een soortgelijke ervaring. Dat discomfort delen, helpt om verbinding te maken. Onze basistraining voor stadsdocenten

- Community Engaged Scholarship - richt zich dan ook op dergelijke thema's, op het ontwikkelen van een ethische grondhouding, maar ook op het inrichten van onderzoek en de begeleiding van studenten. Iedere stadsdocent is echter uniek. Daarom spitsen we ons steeds meer toe op coaching op maat. Daarbij verbinden we verschillende stadsdocenten met elkaar, zodat ze van elkaar leren. Wellicht kunnen we in de toekomst naar een soort buddy-systeem.

Om de kennis rondom stadsdocentschap op één plek te centreren en stadsdocenten met elkaar te verbinden, gaan we in het voorjaar een kenniskring starten met Buurtcampus Zuidoost en de HvA Academie. Daarnaast vroeg de HvA Academie ons onlangs

wat er in de taakomschrijving van docenten moet staan om een goede stadsdocent te kunnen zijn. En welke onderdelen daarvan in de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) voor docenten opgenomen kunnen worden.'

Leren vanuit de praktijk

Uiteindelijk hoopt Poerbodipoero dat het stadsdocent-schap een bekwaamheid wordt die iedere docent kan leren en toepassen in de praktijk. 'Vanuit de Living Labs. Het liefst met verschillende beroepsgroepen bij elkaar.' Haans: 'Zodat studenten van meet af aan praktijkkennis en -vaardigheden opdoen en daardoor heel sterke professionals worden.'

Terugblik:

16 Open Bak Festival

Stadsdocentschap – verhalen, verbinding en verbeelding

Op donderdag 18 december 2025 vond bij de Zuidoost Academie in Amsterdam het Open Bak Festival van het Stadsdocentschap plaats. Het festival bracht docenten, onderzoekers, studenten, initiatiefnemers uit de wijk en community partners samen rondom één centrale vraag: hoe bouwen we samen aan betekenisvolle samenwerking tussen onderwijs, zorg en wijk?

De middag vormde een moment van reflectie op de reis van het Comenius Senior Fellow project “De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk” en de verdere ontwikkeling van het stadsdocentschap binnen de Hogeschool van Amsterdam. In een open en informele sfeer werd kennis gedeeld, werden ervaringen uitgewisseld en ontstonden nieuwe ideeën voor de toekomst.

Een gezamenlijk vertrekpunt

Na de inloop bij de Zuidoost Academie opende het stadsdocententeam van de Faculteit Gezondheid, Sport en Bewegen het programma met het ‘grote verhaal’ achter het stadsdocentschap. De introductie liet zien hoe het concept van de stadsdocent zich ontwikkelt: als bruggenbouwer tussen onderwijs, onderzoek en de wijk.

Een inspirerende keynote volgde van assistent professor Dr. Ryan Lavalley van de University of North Carolina. In zijn bijdrage over het *Community Practice Lab* stond de vraag centraal hoe community-gedreven initiatieven duurzaam kunnen groeien.

Lavalley liet zien hoe creatieve vormen van samenwerking, innovatieve programmaontwikkeling en sterke partnerschappen kunnen bijdragen aan kennisontwikkeling die daadwerkelijk geworteld is in de gemeenschap.

Verhalenkamers: leren door te delen

Het hart van het festival werd gevormd door de zogenoemde verhalenkamers. In twee rondes namen deelnemers deel aan workshops waarin verhalen, ideeën en perspectieven centraal stonden. Drie verschillende kamers boden elk een eigen invalshoek op het stadsdocentschap.

In de workshop “Sustainable Initiatives in and with the Community” bouwden deelnemers samen met Ryan Lavalley verder aan de ‘bouwstenen’ voor duurzame initiatieven in de wijk. De sessie bracht internationale ervaringen en lokale praktijken bij elkaar en liet zien hoe kennisontwikkeling en community engagement elkaar kunnen versterken.

In de workshop “Mix & Match Zorgtechnologie” gingen deelnemers onder leiding van Comenius Fellow Annabeth van Stroe aan de slag met een puzzel van zorgtechnologie, gezondheidsvraagstukken uit de wijk en verschillende rollen van professionals en bewoners. Door deze elementen met elkaar te combineren ontstonden nieuwe inzichten over hoe technologie kan aansluiten bij de dagelijkse realiteit in buurten.

Creativiteit als ingang tot gesprek

Een van de meest bijzondere workshops was “Collage Creatief Collectief” begeleid door stadsdocenten Maaïke Flinkenflögel en Ciska van Ravenswaaij. De workshop was bewust laagdrempelig opgezet. Deelnemers kregen de opdracht om zonder veel uitleg of analyse simpelweg te beginnen met maken.

In een korte ‘pressure cooking’ van 25 minuten ontstonden collages die persoonlijke ervaringen met het stadsdocentschap, gezondheid en werken in de wijk verbeeldden. Daarna volgde een gedeeld moment waarin deelnemers hun collage toelichtten en met elkaar in gesprek gingen.

De resultaten waren verrassend en veelzeggend. Mensen uit de wijk gebruikten vaak symbolen van warmte en verbinding: zonnen, harten, kleuren en beelden van eten en samenzijn. Docenten en onderzoekers brachten juist vaker elementen van onderzoek en complexiteit in beeld, zoals kluwens wol, woorden en schema’s.

Juist door deze verschillende beelden naast elkaar te leggen ontstond een waardevolle dialoog. Waar professionals soms zoeken naar meetbaarheid en structuur, benadrukten wijkbewoners het belang van verbinding, veiligheid en zorg voor elkaar. Tegelijkertijd herkenden beide groepen de complexiteit van werken in de wijk: een werkelijkheid die niet altijd volledig te ontwarren is. Soms is aanwezig zijn al van grote waarde.

Ontmoeting en ritueel

Tussen de verhalenkamers door was er ruimte voor ontmoeting tijdens een informele maaltijd met rotirol

en erwtensoep. Hier werden nieuwe contacten gelegd en ontstonden spontane gesprekken tussen studenten, wijkinitiatieven, onderzoekers en stadsdocenten.

Het festival werd afgesloten met een gezamenlijk ritueel rondom een symbolisch ‘kampvuur van verhalen’. Deelnemers stonden stil bij wat zij meenemen naar 2026 en wat zij achterlaten in 2025. Het moment markeerde niet alleen een afsluiting van de dag, maar ook een overgang naar een nieuwe fase in de ontwikkeling van het stadsdocentschap.

Een open bak voor ideeën

Het Open Bak Festival liet zien hoe waardevol het is om verschillende perspectieven samen te brengen. Studenten ergotherapie, onderzoekers, stadsdocenten, wijkinitiatieven en partners uit de community werkten samen en leerden van elkaar. De informele opzet zorgde voor open gesprekken over betekenisvol onderwijs, gezondheid en de rol van de wijk.

Een belangrijke les uit de bijeenkomst is dat de stem van de wijk essentieel blijft in de verdere ontwikkeling van het stadsdocentschap. Voor toekomstige edities werd dan ook geopperd om bewoners en initiatiefnemers nog meer te betrekken bij de organisatie en inhoud van het programma.

Het Open Bak Festival bewees dat wanneer verhalen, creativiteit en samenwerking samenkomen, er ruimte ontstaat voor nieuwe inzichten. Precies datgene waar het stadsdocentschap voor staat: verbinding maken tussen mensen, kennis en de leefwereld van de wijk.

18 Stadsdocent onder druk: buiten de grenzen van je vakgebied leren kijken

‘Samen leren in en met de wijk, zodat studenten zien welke wereld er schuilt achter een patiënt. Dat is het belangrijkste aspect van stadsdocentschap’, aldus docent-onderzoeker Maaïke Flinkenflögel, verbonden aan de opleiding Verpleegkunde van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) en opgeleid als arts. Ze werkte jaren geleden in Rwanda aan een opleiding voor zorgprofessionals, zoals te lezen in een eerder interview. ‘Het bezoeken van communities in de dorpen hielp de studenten geneeskunde om fysieke klachten van patiënten beter te duiden en behandelen. Dat is in Nederland niet anders. Wanneer je je een breed beeld kunt vormen van een patiënt, kun je diegene zo goed mogelijk begrijpen en helpen.’

Focus op klachten

‘Binnen de zorg ligt de focus vaak op een specifieke klacht’, vervolgt Flinkenflögel. ‘Maar als je kunt kijken naar het bredere plaatje kun je klachten in mijn ogen pas echt oplossen. Stel: iemand heeft hoofdpijn of buikpijn. Dan kun je medicatie geven om de symptomen te verlichten. Je doet op dat moment niets aan de oorzaak. Wellicht heeft stress door armoede of een onzekere woonsituatie wel een grote invloed. Deze stress verwijder je niet met pillen. Sterker nog, je hebt geen idee van deze stress wanneer je niets weet over de achtergrond van de persoon. Ik zou daarom heel graag willen dat er breder naar patiënten en hun klachten gekeken wordt. Ik denk zelfs dat dit de zorg op termijn

ontlast. Het zou dus mooi zijn als studenten van meet af aan leren kijken met een brede blik. En daarin kan het stadsdocentschap een mooie rol vervullen.’

Werken in je eigen wijk

Flinkenflögel hielp Soemiro Poerbodipoero bij de opzet van de aanvraag voor zijn Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk, dat twee jaar geleden startte en binnenkort eindigt. Zelf woont ze in de wijk waar ze werkt. ‘Mijn woon- en leefsituatie koppelde ik daardoor al snel aan mijn stadsdocentschap. Voor mij is dat een grote meerwaarde. Mijn activiteiten in mijn wijk leidden de afgelopen jaren namelijk tot verschillende projecten in en bezoeken aan de wijk met mijn studenten. Als ik hier niet had gewoond, had ik deze kansen waarschijnlijk gemist.

Een klein jaar geleden was er in mijn wijk bijvoorbeeld een markt met allerlei kraampjes waarmee wijkorganisaties zich voorstelden aan de buurt. Ik raakte er aan de praat met medewerkers van inloophuis Stap Verder, waar bewoners van Amsterdam Zuidoost terecht kunnen voor informatie, advies en hulpverlening. Zij werken onder meer samen met het Hushu House, een organisatie die zich inzet voor ongedocumenteerde stadsgenoten. Door mijn gesprekken met Stap Verder kwam er een mooi bezoek met studenten uit de minor Global Health tot stand. Een ongedocumenteerde stadsgenoot vertelde hen hoe je dakloos raakt. Welke zaken hebben

invloed op je gezondheid wanneer je dakloos bent? En wat is er in Nederland voor nodig om zorg te krijgen? Veel verpleegkundigen zien patiënten pas wanneer ze in het ziekenhuis terechtkomen. Wat mensen moeten regelen voordat ze bij ons komen, dát realiseren zowel verpleegkundigen als studenten zich vaak niet. Geen documenten betekent bijvoorbeeld geen zorgverzekering. Daardoor heeft een dakloze veel meer kans op diverse ziekten en overlijdt gemiddeld twintig jaar eerder dan jij en ik. En wat denk je dat stress en eenzaamheid doen met je gezondheid? Inmiddels zijn we een mooi samenwerkingsproject gestart, waarin studenten breed kijken naar het begrip gezondheid.'

Context en achtergrond

Het mooie aan het stadsdocentschap vindt Flinkenflögel dat ze deze rol kan invullen mét haar stadsgenoten. Ik ben docent vanuit mijn functie aan de hogeschool, maar een ongedocumenteerde wijkbewoner die mijn studenten informeert, is op dat moment net zo goed docent.

Als ervaringsdeskundige kan hij mijn studenten heel andere dingen leren. Veel beter dan ik. Ik ben in dienst bij de opleiding Verpleegkunde, maar het is zo belangrijk dat we in de wijk samenwerken vanuit de verschillende disciplines. Alleen zo leren studenten kijken vanuit een brede blik en kunnen zij hun patiënten straks nog beter verzorgen en begeleiden. Als je bijvoorbeeld weet dat iemand een Marokkaanse achtergrond heeft, begrijp je dat de gemeenschap voor diegene heel belangrijk is. Er komen veelal diverse personen mee naar gesprekken met artsen en er wordt gezamenlijk besloten over de geboden zorg. Wij zijn dat in Nederland anders gewend. Als we vanuit de opleiding Verpleegkunde breder durven kijken, dan kunnen we samen specialisten opleiden die veel weten over hun vak én die een patiënt bekijken en helpen vanuit diens context en achtergrond.'

Verschil maken

Maar juist in het samenwerken met verschillende professionals

hapert het nog wel eens. 'Zeker nu er bezuinigd wordt op hoger onderwijs. Belangrijke initiatieven en onderwijsvernieuwingen, waarbij professionals en studenten breder en meer buiten de grenzen van hun vakgebied leren kijken, komen onder druk te staan of worden gestopt, terwijl deze juist een enorme toegevoegde waarde hebben. Ik heb de kracht van het stadsdocentschap mogen ervaren, maar zie nu hoe lastig het is om dit binnen ons onderwijs uit te breiden. Door het Comeniusproject van Soemitro voel ik me wel gesteund door mijn collega-stadsdocenten vanuit andere opleidingen. We leerden veel van en met elkaar en proberen stuk voor stuk een verschil te maken. Helaas lopen we allemaal tegen de grenzen van onze opleidingen aan. Het is de uitdaging om het stadsdocentschap in de toekomst breder te trekken binnen de HvA. Waardoor we meer gaan samenwerken en patiënten vervolgens optimaal kunnen behandelen en begeleiden.'

Duurzame samenwerking: werkelijk van betekenis kunnen zijn voor de stad en haar bewoners

‘Toen ik twee jaar geleden begon aan het Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk van Soemitro Poerbodipoero had ik geen idee wat het stadsdocentschap inhield’, start Ciska van Ravenswaaij. ‘Ja, lesgeven in de stad. Inmiddels zie ik dat het veel complexer is dan dat. Als stadsdocent draag je diverse petten. Je begeleidt studenten, je onderhoudt contact met hun begeleiders op locatie, je investeert in je netwerk in de wijk én zorgt voor verbinding met de hogeschool. Tegelijkertijd ontwikkel je het onderwijs en draag je – met studenten en wijkorganisaties – bij aan vernieuwende producten en/of diensten.’

Plek bepalen

Ciska van Ravenswaaij is docent-onderzoeker en lid van de examencommissie bij de opleiding Oefentherapie. Ze geeft les in de leerroute Interprofessionele Paramedische Zorg (IPZ). ‘Doordat het stadsdocentschap zo complex is, vond ik het aanvankelijk lastig om mijn plek te bepalen. Ik herinner me een bijeenkomst in een Living Lab waar ik echt zoekend was. Ben ik hier voor mijn studenten? Luister ik naar hun verhaal?’

Of moet ik ook iets presenteren? Wat verwachten jullie van mij? En wat kan ik hier bijdragen? Belangrijk dus om het gesprek aan te gaan over taken, doelen en verantwoordelijkheden van alle belanghebbenden. Telkens weer.’

De leerroute IPZ kent geen docenten, maar leercoaches. ‘Onze studenten werken vanaf dag één mee aan praktijkprojecten met studenten en professionals vanuit verschillende achtergronden. Zo bereiden we hen zo goed mogelijk voor op de complexe problemen in hun latere werkveld. Wij denken mee in hun leertraject, ondersteunen en geven suggesties tot ontwikkeling. Daarom past het stadsdocentschap – waarin je telkens diverse partijen met elkaar verbindt en samen komt tot vernieuwende oplossingen - heel goed bij onze leerroute. Bij de start van IPZ benaderden we op zichzelf staande organisaties voor praktijkopdrachten; nu laten we studenten meer en meer deelnemen aan vraagstukken uit de wijk, die ontstaan vanuit een Buurtcampus of een Living Lab. De visie en werkwijze van deze plekken passen bij onze leerroute, waardoor er een duurzame samenwerking ontstaat en we gaandeweg beter kunnen inspelen op de behoeften van de wijk.’

Kwaliteiten en kansen

Om het stadsdocentschap verder te ontwikkelen binnen hun docententeam vroeg Van Ravenswaaij Poerbodipoero een bijeenkomst met hen te organiseren rondom dit onderwerp en de Inner Development Goals. 'Daarin ontdekten we dat we al veel goed doen. We zijn open en leergierig, bereid om te innoveren en bewust van de kwaliteiten die een toekomstbestendige zorgprofessional nodig heeft. We verbinden ons met onze studenten, zodat zij zich veilig voelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Onze leerkansen hebben vooral te maken met ons 'zijn' als team. We mogen bijvoorbeeld meer stilstaan bij ons gezamenlijke innerlijke kompas om meer vertrouwen te ontwikkelen in wat we doen. Ook mogen we ons bewust worden van de complexiteit van de vraagstukken waar we met studenten aan werken. Soms zou het mooi zijn als we net iets eerder aanwezig kunnen zijn in de praktijk om aan- of bij te sturen.

Ook netwerken is een vak apart. Wij hadden dit eerst bij één collega belegd, maar dit kostte deze persoon te veel tijd. Nu pakt iedereen een deel, wat we verschillend invullen. Dat zorgt ervoor dat vervolgspraken voor samenwerkingspartners niet altijd helder zijn. Daarom zijn we op zoek naar kaders, zonder onszelf en elkaar te veel te begrenzen. Dat is best een uitdaging.'

Op zoek naar erkenning

Van Ravenswaaij en haar collega's staan dus achter hun werk én zijn tegelijkertijd op zoek naar erkenning

vanuit de HvA. 'We zijn aan het pionieren. Daarbij hebben we het gevoel dat onze leerroute niet altijd voor 'vol' wordt aangezien vanuit de hogeschool, terwijl interprofessioneel samenwerken een belangrijk speerpunt is van de HvA. Hoe komt het dan toch dat het zo lastig blijkt om deze manier van werken en denken - en daarmee ook het stadsdocentschap - van de grond te krijgen? Ik vermoed dat dit te maken heeft met ons schoolsysteem als geheel. Vanaf de basisschool tot en met de middelbare school leren we veilig in klaslokalen en uit boeken. Wij als docenten worden opgeleid om daarbij aan te sluiten. Vervolgens willen we van onze studenten dat ze met uiteenlopende professionals samenwerken in een complexe en onvoorspelbare praktijk. Tsjja, dat schuurt. En daarom voelt dit pionieren soms onbevredigend. Zeker nu we weten dat onze leerroute komend jaar geen eerste jaar heeft door tegenvallende instroom van studenten de laatste jaren. Terwijl IPZ juist dé plek lijkt om het stadsdocentschap interprofessioneel te ontwikkelen én studenten op te leiden tot toekomstbestendige zorgprofessionals. Onderzocht wordt of een andere vorm beter aansluit bij de behoeften. We hebben elkaar immers keihard nodig, maar lopen het wiel nu uit te vinden op ons eigen eilandje. Willen we samenwerken, dan lopen we tegen de grenzen van de verschillende opleidingen aan. Ik hoop dan ook op meer samenwerking en verbinding in de toekomst. Zodat we gedegen samen kunnen werken aan maatschappelijke vraagstukken rondom gezondheid en vitaliteit. Én werkelijk van betekenis kunnen zijn voor de stad en haar bewoners.'

22 Loslaten: vragen stellen voor een betekenisvolle wisselwerking

'Hoe ik het stadsdocentschap voorheen zag?' Jodie Witteveen fronst. 'Voordat ik deelnam aan het Comenius Senior Fellow project De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk van Soemtro Poerbodipoero wist ik er niet veel van. Ik dacht aan een docent die lesgeeft in de wijk en die bewoners

een stem geeft door gebruik van kwalitatief onderzoek (een onderzoeksmethode gericht op het verzamelen en analyseren van meningen en observaties, red.) en co-creatie (een vorm van samenwerking waarbij alle deelnemers een gelijkwaardige bijdrage leveren aan het proces, red.)'

Professionele identiteit

Jodie Witteveen is voormalig docent-onderzoeker Ergotherapie aan de Hogeschool van Amsterdam (HvA). 'Voorheen bezocht ik studenten zo nu en dan in de praktijk, maar ik had de wens om meer betrokken te zijn.' Dit kon tijdens bovengenoemd project. 'Ik werd dé stadsdocent bij de opleiding Ergotherapie. Hoe ik me voelde in deze rol? Comfortabel. Het sluit aan bij wat ik zoek in een baan. Ik vind het fijn om vaste patronen te doorbreken en letterlijk naar buiten te gaan. Traditioneel ben je als docent degene die kennis overdraagt. Als stadsdocent ben je meer een coach die meeloopt en aanstuurt. Op locatie moest ik bijvoorbeeld een deel van de controle uit handen geven. Ik neem daar niet de beslissingen, maar ben te gast en ondersteun mijn studenten. Wat ik daaruit leerde? Veel over mijn professionele identiteit en het innemen van mijn positie. Voorheen kwam ik één keer per semester op locatie om in gesprek te gaan met studenten en begeleiders. Nu nam ik deel aan activiteiten. Dus ik leerde me hierin positioneren. Welke vragen stel je bijvoorbeeld aan studenten en bezoekers? Welke momenten zijn passend voor een bezoek? En hoe ondersteun ik studenten zo goed mogelijk? Door studenten op hun locatie aan het werk te zien, kregen mijn gesprekken met hen meer diepgang, zowel op locatie als in het klaslokaal.'

Kritische mindset

Vanuit het Comenius-project veranderde Witteveens beeld op het stadsdocentschap. 'Ik ontdekte dat het stadsdocentschap veel verschillende vormen kent. Iedere docent vult het op diens manier

in. De grote gemene deler is de kritisch bevragende mindset. Welke relatie heb ik tot de wijk? Wat kunnen studenten voor bewoners toevoegen? En welke ervaring kunnen zij er halen? Hoe geef je je samenwerking vorm? Moeten we altijd op locatie zijn? Kunnen buurtbewoners ook bij ons terecht? Wat verwachten we van projecten en contacten? Moet er altijd een leerervaring zijn? Of mag het ook gewoon leuk zijn?

Het stadsdocentschap vergt dus een bepaalde manier van denken én mensen samenbrengen. Wat mij hierbij hielp? Praktische vragen en bezwaren vooraf even loslaten. Vanuit de HvA kwam vaak snel de vraag hoeveel uren, en dus hoeveel geld, de ontwikkeling van het stadsdocentschap kost. Door deze vraag werden ideeën soms al afgekapt voordat ze ook maar werden verkend en getoetst op een mogelijke meerwaarde voor wijkbewoners en studenten. Daarbij was ik, zoals gezegd, de enige stadsdocent binnen mijn opleiding. Daardoor is het stadsdocentschap kleiner gebleven dan het had kunnen zijn.'

Bezoeker blijven

Naast de inhoudelijke aspecten van het stadsdocentschap was Witteveen ook zoekend in haar binding met de diverse wijkorganisaties en de stad Amsterdam als geheel. De HvA staat vlakbij het spoor in Amsterdam-Zuidoost. In mijn studententijd gebruikte ik het spoor enkel om te reizen van en naar mijn woonplaats Den Haag. Tijdens het ontwikkelen van mijn stadsdocentschap stak ik het spoor voor de eerste keer over om de wijk ernaast te verkennen. Wat het je brengt wanneer je de woonomgeving van mensen kent? Je krijgt een beter begrip van degene die voor je zit en kunt hem/haar laten merken dat je hem/haar werkelijk ziet. Dat geeft vertrouwen en maakt dat een kennismaking sneller verloopt. Ook kun je mensen makkelijker verwijzen vanuit je rol als behandelaar en ontstaan er vaak waardevolle gesprekken over belangrijke ijkpunten in een wijk. Omdat ik niet in Amsterdam woon, bleef ik gevoelsmatig vaak een toeschouwer. Natuurlijk

leverde mijn thuisstad ook mooie gesprekken op en vertelden mensen mij hierdoor over hun vroegere thuis. Toch vertrok ik telkens weer naar Den Haag. Ook vroeg het begeleiden van studenten als stadsdocent veel van mijn flexibiliteit en creativiteit. Projecten in de wijk laten zich namelijk niet kaderen binnen kantoortijden. Deze zaken maakten dat ik afscheid besloot te nemen van de HvA. Mijn eigen thuis begon harder te trekken. Ik wil graag van betekenis zijn voor de plek ik vandaan kom.'

Betekenisvolle wisselwerking

Sinds 1 september werkt Witteveen niet meer als docent-onderzoeker aan de HvA. Ze onderzoekt wat ze voor haar thuisstad kan betekenen én helpt, zoals ook eerder, een Haagse middelbareschool - vanuit een lhbtq+ belangenbehartigingsorganisatie - bij het creëren van een veilige en inclusieve omgeving voor alle leerlingen, ongeacht seksuele geaardheid of genderidentiteit. Toch heeft ze veel geleerd van het stadsdocentschap. 'Bijvoorbeeld dat er binnen Ergotherapie al best veel studentprojecten 'lopen' in de wijk. Groepswork is een belangrijk onderdeel van de ergotherapeutische visie. Studenten zien alleen nog niet altijd hun waarde in de wijk. Daarbij kan een stadsdocent goed ondersteunen.' Een ideaalbeeld van het stadsdocentschap heeft ze niet. 'Dit kan vele vormen aannemen. Wel hoop ik dat de HvA het stadsdocentschap meer gaat omarmen, ook als organisatie in de wijk. Zodat er een betekenisvolle wisselwerking ontstaat.'

24 De uitdaging: tijd, continuïteit, gedegen relatieopbouw en aanwezigheid

Studenten in de wijk voorbereiden op maatschappelijke uitdagingen met passend praktijkonderwijs. Hoe geef je dit vorm? Vijf stadsdocenten vertellen in een nieuwe serie interviews. In deel 4 docent-onderzoeker Ergotherapie Anouk Driessen.

de onmisbare intermediair in de wijk van Soemitro Poerbodipoero. 'Ik ben er blanco ingestapt. Gewoon doen. Dat past bij mij. En precies zo gaan studenten ook aan de slag in een wijk, hè. Je kent niemand en je hebt geen idee van de verwachtingen. Waar je dan start? Allereerst met je aanwezigheid. Er zijn. Kijken wat er gebeurt. En onderzoeken wie je tegenover je hebt, welke wensen er leven en wat jij daarin kunt bijdragen.

In de praktijk heb je als stadsdocent een andere rol dan de geijkte rol in het klaslokaal. Je geeft niet enkel les vanuit je expertise, maar bent aan het coachen en begeleiden vanuit een gelijkwaardige positie. Bij Stichting Kraktie werd van studenten bijvoorbeeld gevraagd om zo'n drie-vier keer per week aanwezig te zijn. Dat is voor hen niet haalbaar. Ook ik kan niet op iedere locatie aanwezig zijn als stadsdocent, terwijl ik dat graag zou willen. Hoe ga je daarmee om? Ik deel op zo'n moment vanuit ervaring hoe belangrijk het is om verwachtingen naar elkaar uit te spreken en dit te blijven doen gedurende een project. Je moet als stadsdocent dus op verschillende niveaus kunnen communiceren én beschikken over een goede dosis flexibiliteit.'

'Bij mijn vorige werkgever – de HAN – hadden wij wijkdocenten in plaats van stadsdocenten', start Anouk Driessen. 'Ik was van de ontwikkeling op de hoogte en hoorde weleens verhalen van studenten. Dat ze aan praktijkvraagstukken werkten met wijkbewoners bijvoorbeeld. Maar wat zo'n wijkdocent deed? Daar had ik weinig beeld bij.'

Communicatie en flexibiliteit

Driessen werkt sinds september 2025 bij de Hogeschool van Amsterdam (HvA) als Instructeur Onderwijs voor de opleiding Ergotherapie. Het stadsdocentschap is onderdeel van haar takenpakket. Daardoor is ze inmiddels een kleine drie maanden betrokken bij het Comenius Senior Fellow project *De stadsdocent*:

Kennismaken en samenwerken

Driessen bezoekt een deel van de tweedejaars studenten Ergotherapie op locatie. 'Ik observeer wat ze doen en hoe ze dat doen. Daarna gaan we hier het gesprek over aan. Wat deed je goed? Wat kun je versterken? En welk effect bereik je met je handelen? Daarbij probeer ik altijd de theorie te koppelen aan de praktijk. Bij Stichting Kraktie kozen studenten er onlangs voor om hun levenslijn te delen met buurtbewoners, aan de hand van jeugdfoto's. Om elkaar te leren kennen. Naderhand bespraken we de theorie: kennismaken is onder meer delen over jezelf. Vervolgens evalueerden we de ervaringen. Wat levert het je op om je open te stellen? Studenten merkten dat hun openheid ervoor zorgde dat bewoners zich makkelijker lieten zien. En dat leidde weer tot

verbinding en kennis over elkaar én de buurt. Heel waardevol overigens om dergelijke gesprekken op locatie te voeren. Doe je dit een week later in een klaslokaal, dan is de urgentie verdwenen.'

Met een andere groep werkte Driessen aan het ontwikkelen van een bredere blik op de maatschappij en de bijdrage die je er als ergotherapeut aan kunt leveren. 'Deze groep organiseert een digi-café voor bewoners. Mijn studenten zochten naar hun meerwaarde én een passende praktijkvraag. We gingen in gesprek met de organisatie en de buurtbewoners. De vraag die uiteindelijk opkwam, was: Wat zorgt ervoor dat er in bepaalde delen van Amsterdam wél animo is voor een digi-café en in andere niet? Welke factoren zorgen voor succes en hoe kunnen we er ook op andere plekken een succes van maken? Het vroeg leren samenwerken met de diverse partijen is heel belangrijk voor onze studenten. Als professioneel ergotherapeut ben je namelijk vaak de schakel tussen verschillende personen en partijen.'

Continuïteit en aanwezigheid

In haar nieuwe positie als stadsdocent gaat Driessen te werk vanuit haar eigen ervaring en ideeën. 'Soms neem ik deel aan intervisie. Ook kan ik altijd bij Soemtro terecht met vragen. Binnen de opleiding

Ergotherapie is het stadsdocentschap nog niet breed omarmd – ik ben de enige stadsdocent - dus ik kan nog niet terecht bij een collega. Dat mis ik soms. Wel is er de Stadskring van de HvA. Hier komen stadsdocenten van verschillende opleidingen bijeen. Ik leer er bijvoorbeeld dat iedereen het stadsdocentschap op zijn/haar eigen manier invult. We zijn allemaal zoekend.

Mijn grootste uitdaging? Tijd. Goed stadsdocentschap vraagt namelijk om een gedegen relatieopbouw: met organisaties, met studenten, met buurtbewoners. Dat vooronderstelt continuïteit en aanwezigheid. Mijn agenda laat het helaas niet toe dat ik op één terugkerend moment bij een bepaalde organisatie ben, laat staan bij meerdere organisaties. Daarbij krijgen nu niet alle tweedejaars studenten begeleiding in de praktijk. Het zou mooi zijn als we al onze studenten gelijke ontwikkelkansen bieden. Maar daarvoor zijn er meer stadsdocenten nodig binnen onze opleiding. Ik wil dan ook meer bewustwording creëren bij collega's over de meerwaarde van het stadsdocentschap. Zodat deze manier van leren steeds breder gedragen wordt en we meer en meer gaan werken in de wijk, met mensen en het hele systeem rondom hen. Daarmee kunnen we wijkbewoners gerichter ondersteunen en iedereen een mooie praktijkervaring bieden.'

De stadsdocent: professional, ervaringsdeskundige en **verbinder**

‘Ik ben vanuit de opleiding Ergotherapie van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) altijd al betrokken geweest bij studentprojecten in de wijk’, start Soemitro Poerbodipoero. ‘Bijvoorbeeld via één van de Buurtcampussen. Ik koppelde studenten regelmatig aan vraagstukken uit een wijk en onderzocht wat ze kunnen bijdragen in de stad én wat ze van bepaalde projecten kunnen leren over hun toekomstige beroep en hun beroepsidentiteit.’

Meerwaarde voor onderwijs

Soemitro Poerbodipoero is docent-onderzoeker aan de opleiding Ergotherapie van de HvA. Twee jaar geleden ontving hij een Comenius Senior Fellow-beurs voor onderzoeksproject De stadsdocent: de onmisbare intermediair in de wijk. ‘Waarom ik onderzoek wilde doen naar het stadsdocentschap? We lieten studenten al geregeld opdrachten uitvoeren in de wijk, maar docenten gingen nog nauwelijks mee. Terwijl we uit eerder onderzoek wisten dat de aanwezigheid van een stadsdocent in de wijk een grote meerwaarde heeft voor het onderwijs én de relatie met de partners in de wijk. Helemaal wanneer studenten vanuit verschillende opleidingen er samen aan een opdracht werken. We zagen het stadsdocentschap langzaam ontstaan. Maar niemand wist nog hoe je dat onderwijs zo

goed mogelijk vormgeeft, hoe je stadsdocenten hiervoor goed uitrust én hoe je stadsdocentschap goed inbedt en uitbouwt. Ik ben gaan onderzoeken wat we nodig hebben op gebied van professionalisering om het stadsdocentschap verder te ontwikkelen aan de HvA.’

Voortschrijdend inzicht

Poerpodipoero’s ambitie is groot. ‘Onze projectgroep telde, naast mij, vijf stadsdocenten. Daarnaast hoopte ik dat een grotere groep docenten mee zou gaan in het stadsdocentschap. Het was weer een ‘wake-up call’ voor me dat er veel meer nodig is dan enthousiasme en een mooi idee om het stadsdocentschap structureel van de grond te krijgen. Onze docent-onderzoekers bezitten allen de vaardigheden om studenten op te leiden tot gedegen professionals. Het stadsdocentschap omvat echter meer dan alleen lesgeven of coachen. Je moet je als docent op locatie verhouden tot de plek waar je bent. Je hebt tijd nodig om in de praktijk aanwezig te zijn en contacten op te bouwen, zodat jij een vaste rol en plek krijgt in die praktijk. Daarnaast ben je het gezicht van de HvA en is het telkens weer jouw taak om de wijk te verbinden met het onderwijs. Ook was ik erg onder de indruk van de kwetsbaarheid die de stadsdocenten toonden. Goed stadsdocentschap vereist dit

en heeft veel te maken met persoonlijke drijfveren en idealen. Hoe denk je over de wijk? Wat kom je daar brengen? Hoe kijk je naar studenten en het onderwijs? De stadsdocenten in mijn team reflecteerden stevig op hun eigen persoon en handelen en werden daardoor nog kritischere professionals. Na verloop van tijd betekende dit bijvoorbeeld dat één van de collega’s afscheid nam van de HvA. Zij kwam tot de conclusie dat ze haar bijdrage aan de gemeenschap nóg beter kon leveren in haar thuisstad, buiten Amsterdam.’

Met horten en stoten

Om zijn team met stadsdocenten goed te kunnen ondersteunen, luisterde Poerbodipoero vooral naar hun wensen. ‘Op verzoek organiseerde ik scholing, die uitmondde in de cursus *Community Engaged Scholarship*. In deze cursus leren (aankomend) stadsdocenten bijvoorbeeld over het ethisch werken in en hun eigen positie ten aanzien van de wijk. Ook organiseerden we samen een intervisiestructuur en later ook een Stadskring HvA om van en met elkaar te leren. Daarnaast leerden we van onze bijzonder lector Barbara Groot - Sluijsmans over participatieve methodieken. Af en toe organiseerde ik een gezamenlijke stadswandeling of een veldwerkbezoek aan een gemeenschapsorganisatie, vaak

onder leiding van wijkbewoners. Ik heb immers ook niet alle antwoorden op vragen. Hoe de stadsdocenten uit mijn team zicht ontwikkelden gedurende het project? Met horten en stoten. Allen op hun eigen manier. Ik heb ze vooral hun ruimte zien nemen om te worstelen met vraagstukken. Binnen de opleiding Verpleegkunde bleek het bijvoorbeeld nog niet zo makkelijk om het stadsdocentschap te integreren. Daar ging de stadsdocent op zoek naar haalbare alternatieven voor verpleegkundestudenten. Die vond ze in de minor Global Health, van waaruit ze nu duurzame samenwerkingsrelaties opbouwt in de stad. Bij de opleiding Fysiotherapie nam de ontwikkeling van het stadsdocentschap al snel een vlucht. Daar werd bijvoorbeeld besloten om docenten vanuit een van de Buurtcampussen te laten werken in duo's. En bij de opleiding Interprofessionele Paramedische Zorg (IPZ) enthousiasmeerde de stadsdocent haar collega's om het stadsdocentschap als teamontwikkeling te omarmen.'

Initiatieven verbinden

Toch bleef het HvA-breed uitrollen van het stadsdocentschap steeds een uitdaging. 'Er zijn inmiddels veel mooie initiatieven. Maar deze worden nog niet van hogerhand met elkaar verbonden of gefaciliteerd. En dat is wel nodig, willen we het stadsdocentschap aan de HvA naar een hoger plan tillen. Het gaat daarbij niet alleen om ontwikkeltijd voor docenten, maar vooral over het ontwikkelen van een gezamenlijk (uit)gedragen visie. De ambitie is er; nu nog het commitment. Practice what you preach. Het stadsdocentschap is een vernieuwende manier van

onderwijs geven. De HvA kan hierin een voorloper zijn wanneer ze alle initiatieven met elkaar verbindt en docenten meer ruimte biedt om te groeien. Bijvoorbeeld door een standaard onderdeel over stadsdocentschap toe te voegen aan de basisopleiding van onze docent-onderzoekers, zodat zij zich verder kunnen professionaliseren. Natuurlijk zal ik me hier na de afronding van dit

project hard voor maken. Door gesprekken te blijven voeren met onderwijsteams en managers van de HvA, maar ook op symposia en in onderzoeksnetwerken. Gedegen stadsdocentschap betekent namelijk dat je professionals opleidt die van meet af aan menswaardig werken en waarde toevoegen aan de plek waar ze dit mogen leren.'

DANKWOORD

Dit project was niet mogelijk geweest zonder de tomeloze inzet van alle bewoners, partnerorganisaties, wijkinitiatieven, stadsdocenten, studenten, docent-onderzoekers, teamleiders, opleidingsmanagers en decanen met een hart voor de Stad en een passie voor het Stadsdocentschap. In het bijzonder dank aan Annemarie Hulst Waal en Nadine Blankvoort. Niet geportreerd in dit magazine, maar wél echte stadsdocenten van het Comenius projectteam die achter de schermen heel veel werk hebben verzet voor het Stadsdocentschap!

Heel veel dank aan alle voorvechters van onderwijsvernieuwing op de mooiste plekken binnen en buiten de HvA. Ook dank aan het NRO Comenius Programma en de Faculteit Gezondheid, Sport en Bewegen die met de financiële ondersteuning het mogelijk hebben gemaakt het Stadsdocentschap binnen de HvA te laten ontkiemen tot plantjes die, mits er goed voor gezorgd wordt, uit kunnen groeien tot bomen, bladeren en wortels met impact....

De Stadsdocenten

Meer achtergrond ? Meer weten ? Meer doen met het Stadsdocentschap ?

Hieronder vind je de links naar de projectpagina met alle eindproducten, presentaties, formats voor scholing en workshops voor

